

СХВАЛЕНО

Вченою радою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
(протокол №7 від 29.11.2021 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
Євген СОБОЛЬ

«29» листопада 2021 р.

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки**

Складники програми	Зміст програми
Назва програми	Психологічне забезпечення сучасного освітнього простору
Розробники	Згідно наказу ЦДПУ ім. В. Винниченка №157-ун від 20 жовтня 2021 року Керівник проєктної групи: Мельничук І.Я., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології. Члени проєктної групи: 1. Галушко Л.Я., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології 2. Міненко О.О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології
Напрямок (найменування)	Розвиток професійних компетентностей (знання із загальної, вікової, педагогічної психології; психодіагностики, психологічного консультування, психотерапії), фахових методик та технологій навчання
Форми підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-дистанційна на платформі Google Workspace for Education
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації
Цільова аудиторія	Психологи, практичні психологи, керівники гуртків психології
Мета програми	Професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти у сфері психології з формування професійних компетентностей у галузі соціальні та поведінкові науки
Зміст програми (анотація)	Типова освітня програма для підвищення кваліфікації педагогічних працівників складається з п'яти тематичних блоків, що охоплюють актуальні та проблемні питання з психології: Модуль 1. Соціально-психологічні проблеми забезпечення саморозвитку особистості 1.1. Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії 1.2. Основи самопізнання старшокласників 1.3. Психодинамічна теорія: динаміка розвитку та діагностико-корекційна практика 1.4. Актуальні питання психологічної допомоги особистості 1.5. Тренінг навичок психологічного консультування Модуль 2. Концептуальні засади реалізації системи психологічного супроводу в системі освіти 2.1. Психодіагностичні дані та їх використання у психологічній допомозі 2.2. Психологічний супровід обдарованих школярів 2.3. Психологічний супровід аутичних дітей 2.4. Психологічний супровід важковиховуваних молодших школярів 2.5. Методи арт-терапії у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами Модуль 3. Сучасні технології надання психологічної допомоги 3.1. Консультативна та психокорекційна форми роботи психолога з батьками в системі

	<p>освіти</p> <p>3.2. Модель психологічної допомоги у Позитивній психотерапії</p> <p>3.3. Логопедична ритміка у соціалізації дітей з особливими освітніми потребами</p> <p>3.4. Сутність діалогу та його роль у роботі психолога з малюнковими методиками</p> <p>Модуль 4. Кризова та екстренна психологічна допомога</p> <p>4.1. Психореабілітація постковідних порушень особистості</p> <p>4.2. Сучасні психотехніки у роботі з практичного психолога</p> <p>4.3. Психологічна допомога при стресах і посттравматичних розладах</p> <p>4.4. Кібербулінг: стратегії реагування</p> <p>Модуль 5. Психологічне забезпечення навчання в освітньому процесі</p> <p>5.1. Просвітницька та психодіагностична робота психолога з батьками в системі освіти</p> <p>5.2. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами</p> <p>5.3. Психодіагностика шкільних труднощів</p> <p>5.4 Цілісність психолога як запорука ефективного надання психологічних послуг</p> <p>5.5. Інформаційно-комп'ютерні технології та статистичні методи оцінювання в психології</p>
Обсяг програми (тривалість)	<p>Обсяг програми (тривалість) – 30 академгодин / 1 кредит ЄКТС (1,5 кредита ЄКТС з урахуванням самостійної роботи); можливий варіант проходження програми підвищення кваліфікації за сукупністю варіативних складових (модулів) і накопичити 150 годин.</p>
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо).	<p>Модуль 1. Соціально-психологічні проблеми забезпечення саморозвитку особистості</p> <p>Загальні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до конструктивного спілкування в різних середовищах, співпрацювати в командах (соціальна компетентність); • Здатність до професійного розвитку, навчання протягом життя, самопрезентації результатів своєї професійної діяльності, планувати та управляти власним робочим часом (особиста та навчальна компетентність); • Здатність використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології під час професійної діяльності (цифрова компетентність); • Здатність зрозуміти, висловлювати та інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово, слухати, говорити читати та писати у відповідних соціальних і культурних контекстах (мовна компетентність). • Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах і поняттях, прийнятих у психологічній науці та практичній психології, дотримуватися принципів надання психологічної допомоги (етична компетентність). <p>Фахові:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність визначати актуальні напрями і завдання психологічної профілактики з урахуванням моніторингу та аналізу соціально-психологічної ситуації в закладі освіти відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії; • Здатність визначати потребу у проведенні, планувати та організовувати процедуру психологічної діагностики відповідно до особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії та актуального стану освітнього середовища. • Здатність обирати та практично застосовувати інструменти (методи, методики, процедури), види, форми та змістове наповнення психологічної профілактики відповідно до визначених завдань, потреб, особливостей розвитку цільової аудиторії. • Здатність визначати структуру, зміст та види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність). <p>Модуль 2. Концептуальні засади реалізації системи психологічного супроводу в системі освіти</p> <p>Загальні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до конструктивного спілкування в різних середовищах, співпрацювати в командах, вести діалог та переговори, критично оцінювати соціальні події і явища, ефективно взаємодіяти з іншими людьми, спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність). • Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах і поняттях, прийнятих у психологічній науці та практичній психології, дотримуватися принципів надання психологічної допомоги (етична компетентність). <p>Фахові:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність визначати актуальні напрями і завдання психологічної профілактики з

урахуванням моніторингу та аналізу соціально-психологічної ситуації в закладі освіти відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії.

- Здатність визначати потребу у проведенні, планувати та організовувати процедуру психологічної діагностики відповідно до особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії та актуального стану освітнього середовища.
- Здатність обирати та практично застосовувати методи психологічної діагностики відповідно до визначених завдань.
- Здатність визначати структуру, зміст та види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність) відповідно до визначених завдань, прогнозувати вплив психологічної допомоги на результати навчання та рівень психологічної безпеки освітнього середовища.

Модуль 3. Сучасні технології надання психологічної допомоги

Загальні:

- Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).
- Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах і поняттях, прийнятих у психологічній науці та практичній психології, дотримуватися принципів надання психологічної допомоги (етична компетентність).
- Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (цифрова компетентність).
- Здатність зрозуміти, висловлювати та інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово, слухати, говорити читати та писати у відповідних соціальних і культурних контекстах (мовна компетентність)

Фахові:

- Здатність визначати актуальні напрями і завдання психологічної профілактики з урахуванням моніторингу та аналізу соціально-психологічної ситуації в закладі освіти відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії.
- Здатність обирати та практично застосовувати інструменти (методи, методики, процедури), види, форми та змістове наповнення психологічної профілактики відповідно до визначених завдань, потреб, особливостей розвитку цільової аудиторії.
- Здатність інтерпретувати результати психологічної діагностики, робити висновки та прогнози, формувати та надавати рекомендації учасникам освітнього процесу.
- Здатність визначати структуру, зміст та види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність) відповідно до визначених завдань, прогнозувати вплив психологічної допомоги на результати навчання та рівень психологічної безпеки освітнього середовища.
- Здатність планувати, реалізовувати та інтерпретувати результати моніторингових досліджень та виявляти актуальний стан психологічної безпеки освітнього середовища, наявних ризиків, готувати пропозиції щодо їх уникнення та відновлення психологічної безпеки освітнього середовища.

Модуль 4. Кризова та екстренна психологічна допомога

Загальні:

- Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах і поняттях, прийнятих у психологічній науці та практичній психології, дотримуватися принципів надання психологічної допомоги (етична компетентність).
- Здатність встановлювати, підтримувати професійні контакти, співпрацювати з профільними фахівцями та професійними організаціями у сфері охорони здоров'я, соціального захисту, охорони правопорядку та іншими зацікавленими особами.
- Здатність використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології під час професійної діяльності, технічної оцінки, створення, програмування та обміну цифровим змістом, в тому числі для організації дистанційної роботи, захищати інформацію, зміст, особисті дані (цифрова компетентність).

Фахові:

- Здатність визначати актуальні напрями і завдання психологічної профілактики з урахуванням моніторингу та аналізу соціально-психологічної ситуації в закладі освіти відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії.
- Здатність обирати та практично застосовувати методи психологічної діагностики

	<p>відповідно до визначених завдань.</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність надавати психолого-педагогічну допомогу педагогічним працівникам в організації освітнього процесу та створенні, підтримці та розвитку психологічного безпечного освітнього середовища. Здатність визначати структуру, зміст та види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність) відповідно до визначених завдань, прогнозувати вплив психологічної допомоги на результати навчання та рівень психологічної безпеки освітнього середовища. <p>Модуль 5. Психологічне забезпечення навчання в освітньому процесі</p> <p>Загальні:</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах і поняттях, прийнятих у психологічній науці та практичній психології, дотримуватися принципів надання психологічної допомоги (етична компетентність). Здатність до конструктивного спілкування в різних середовищах, співпрацювати в командах, вести діалог та переговори, критично оцінювати соціальні події і явища, ефективно взаємодіяти з іншими людьми, спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність); Здатність зрозуміти, висловлювати та інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово, слухати, говорити читати та писати у відповідних соціальних і культурних контекстах (мовна компетентність). <p>Фахові:</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність визначати структуру, зміст та види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність) відповідно до визначених завдань, прогнозувати вплив психологічної допомоги на результати навчання та рівень психологічної безпеки освітнього середовища. Здатність обирати та практично застосовувати методи психологічної діагностики відповідно до визначених завдань. Здатність надавати психолого-педагогічну допомогу педагогічним працівникам в організації освітнього процесу та створенні, підтримці та розвитку психологічного безпечного освітнього середовища. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (цифрова компетентність).
Види діяльності	Лекція, семінари, практикуми, тренінги, вебінари, майстер-класи, конференції, «круглі столи», самостійна робота, консультації, тощо.
Результати підвищення кваліфікації	<p>Підсумковий контроль, який може включати у себе один із наступних компонентів: вихідне тестування, методична розробка, підготовка тез, статті, участь у конференції, семінарі, «круглому столі», захист авторських розробок (проектів, технологічних портфоліо, навчально-методичних розробок та ін.)</p> <p>Модуль 1. Соціально-психологічні проблеми забезпечення саморозвитку особистості</p> <p>ПРН 1. Вдосконалювати знання з вікової психології, психології особистості, педагогічної та соціальної психології, психологічних особливостей учасників освітнього процесу, особливостей підтримки та збереження психічного здоров'я та їхніх чинників, факторів ризику та захисних факторів.</p> <p>ПРН 2. Вдосконалювати здатність аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати особливості розвитку, психологічні проблеми та пропонувати їх розв'язання відповідно до вікових особливостей.</p> <p>ПРН 3. Організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>ПРН 4. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПРН 5. Практикувати застосування ефективних технологій, методик, методів різних видів психологічної допомоги в залежності від ситуації, потреб цільової аудиторії, особливостей розвитку та вікових особливостей з урахуванням чинників, що впливають на результат.</p> <p>ПРН 6. Розуміти концепцію інклюзивної освіти як забезпечення права кожної дитини на якісну освіту та особливості її реалізації в освітньому просторі.</p> <p>Модуль 2. Концептуальні засади реалізації системи психологічного супроводу в системі освіти</p> <p>ПРН 1. Вдосконалювати знання з вікової психології, психології особистості, педагогічної та соціальної психології, психологічних особливостей учасників освітнього процесу,</p>

особливостей підтримки та збереження психічного здоров'я та їхніх чинників, факторів ризику та захисних факторів.

ПРН 2. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 3. Обґрунтовано вибирати та застосовувати ефективні інструменти (методи, методики, процедури), форми та зміст психологічної просвіти.

ПРН 4. Обґрунтовано вибирати та застосовувати ефективні інструменти (методи, методики, процедури), форми та зміст психологічної просвіти.

ПРН 5. Організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 6. Впроваджувати, адаптувати та модифікувати існуючі наукові підходи та методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти концепцію інклюзивної освіти як забезпечення права кожної дитини на якісну освіту та особливості її реалізації в освітньому просторі.

Модуль 3. Сучасні технології надання психологічної допомоги

ПРН 1. Вдосконалювати знання з вікової психології, психології особистості, педагогічної та соціальної психології, психологічних особливостей учасників освітнього процесу, особливостей підтримки та збереження психічного здоров'я та їхніх чинників, факторів ризику та захисних факторів.

ПРН 2. Впроваджувати ефективні способи комунікації відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії з урахуванням факторів, що впливають на результат.

ПРН 3. Застосовувати психодіагностичні методи для збору емпіричних даних з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей учасників освітнього процесу та процедури застосування методу.

ПРН 4. Визначати та обирати зміст, види та форму психологічної допомоги відповідно до ситуації, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії.

ПРН 5. Визначати та прогнозувати актуальні напрями психологічної профілактики відповідно до визначених завдань.

ПРН 6. Розуміти концепцію інклюзивної освіти як забезпечення права кожної дитини на якісну освіту та особливості її реалізації в освітньому просторі.

Модуль 4. Кризова та екстренна психологічна допомога

ПРН 1. Вдосконалювати знання з вікової психології, психології особистості, педагогічної та соціальної психології, психологічних особливостей учасників освітнього процесу, особливостей підтримки та збереження психічного здоров'я та їхніх чинників, факторів ризику та захисних факторів.

ПРН 2. Здійснювати просвіту щодо психологічного благополуччя та психічного здоров'я.

ПРН 3. Визначати ризики для психологічної безпеки освітнього середовища та реалізовувати алгоритми попередження та протидії таким ризикам.

ПРН 4. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 5. Розуміти концепцію інклюзивної освіти як забезпечення права кожної дитини на якісну освіту та особливості її реалізації в освітньому просторі.

Модуль 5. Психологічне забезпечення навчання в освітньому процесі

ПРН 1. Вдосконалювати знання з вікової психології, психології особистості, педагогічної та соціальної психології, психологічних особливостей учасників освітнього процесу, особливостей підтримки та збереження психічного здоров'я та їхніх чинників, факторів ризику та захисних факторів.

ПРН 2. Обґрунтовано вибирати та застосовувати ефективні інструменти, форми та зміст психологічної просвіти, складати та реалізовувати просвітницькі програми, аналізувати і обирати оптимальні технології навчання і виховання.

ПРН 3. Вдосконалювати здатність вибирати та застосовувати психодіагностичні методи для збору емпіричних даних з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей учасників освітнього процесу та процедури застосування методу з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій.

ПРН 4. Надавати різні види психологічної допомоги з дотриманням вимог до їх реалізації з врахуванням психофізичних особливостей учасників освітнього процесу.

ПРН 5. Здійснювати перспективне та оперативне планування трудової діяльності, організовувати та розподіляти робочий час для ефективного виконання трудових функцій.

ПРН 6. Розуміти концепцію інклюзивної освіти як забезпечення права кожної дитини на якісну освіту та особливості її реалізації в освітньому просторі.

Строки виконання програми	Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 2022 рік
Місце виконання програми	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка вул. Шевченка, 1, м. Кропивницький
Вартість/безоплатність надання освітньої послуги	500 грн. за 30 годин (1 кредит ЕКТС)
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат підвищення кваліфікації

Документи, на підставі яких розроблялася програма

1. Закон України “Про освіту” [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України “Про повну загальну середню освіту” [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>.
3. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
4. Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
5. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 [Електронний ресурс]. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.
6. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Типова освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України №36 від 15.01.2018р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-organizaciyi-i-provedennya-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladami-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti>.
8. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджені Наказом МОН України №457 від 23.04.2021 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-program-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>
9. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України» від 22 травня 2018 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
10. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників» від 14 червня 2000 р. № 963. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF#Text>